

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken

datum 22 september 2026

Betreffende wetsvoorstel:

36892

Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Waterschapswet en de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in verband met de risicoanalyse bestuurlijke integriteit voor kandidaat-bestuurders (Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 22 september 2026 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: PRO, SP, 50PLUS, D66, Volt, PvdD, CDA, DENK, VVD, SGP, ChristenUnie, BBB en Lid Keijzer.

Tegen: PVV, JA21, FVD en Groep Markuszower.

Aangenomen amendementen

Diverse artikelen

11 → **13** (Mohandis) over een maximumduur van 4 weken voor de uitvoering van de risicoanalyse

Het voorliggende wetsvoorstel regelt dat er in de toekomst in iedere provincie, gemeente, ieder waterschap en op de BES-eilanden eenzelfde risicoanalyse wordt opgesteld voor de kandidaat-bestuurders. Indiener vindt dit een goede zaak omdat hiermee de integriteit van het decentrale bestuur wordt versterkt. Het is wat indiener betreft van belang dat het wettelijk kader zo wordt vormgegeven dat de risicoanalyse op een zorgvuldige manier wordt uitgevoerd en dat het voor iedereen van tevoren helder is hoe dit proces precies is vormgegeven. In dit licht mist in het voorliggende wetsvoorstel nog een belangrijk element om de rechtszekerheid voor de kandidaat-bestuurders te borgen en dat betreft een heldere maximale duur van het onderzoek ten behoeve van de risicoanalyse. Een maximale duur voorkomt dat een onderzoek onverhoopt onnodig lange tijd in beslag zal nemen. Met dit amendement wordt voorgesteld om de maximale duur van het onderzoek vast te leggen op vier weken. Op deze manier is het voor iedereen duidelijk wanneer de uitkomsten

datum 22 september 2026

blad 2

verwacht kunnen worden en dit draagt bij aan een zorgvuldig proces om te komen tot een nieuw college van bestuurders.

Aangenomen. Voor: PRO, de SP, 50PLUS, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower en FVD.

Invoegen artikel Va

9 (Huizenga) over een evaluatie na vijf jaar (invoegen artikel Va)

Het wetsvoorstel legt regels vast over een risicoanalyse integriteit en de omgang met financiële belangen. In consultatie is een aantal aandachtspunten naar voren gebracht. Zo is aandacht gevraagd voor de rol van de burgemeester in de uitvoering van de risicoanalyse. Hoewel de regering stelt dat het niet aan te bevelen is dat een burgemeester de uitvoering op zich neemt, wordt deze route formeel niet afgesloten. Indiener vindt het van belang om in kaart te brengen of, en zo ja, hoe vaak en waarom, toch voor deze route wordt gekozen. Daarnaast regelt dit wetsvoorstel dat de integriteitsnormen voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba conform het principe van «comply or explain» geharmoniseerd worden met het gemeentelijkstelsel. Hierdoor komen voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba enkele integriteitsnormen te vervallen en worden andere integriteitsbepalingen geïntroduceerd. De indiener is van mening dat het relatief hoge aantal integriteitskwesties op de BES-eilanden, zoals onder meer is gebleken uit onderzoek van het WODC, vraagt om een nauwlettende blik op de effecten van de harmonisatie¹. De indiener stelt voor de wet binnen vijf jaar na inwerkingtreding te evalueren en daar in ieder geval voorgenoemde aspecten bij te betrekken. Met het tijdsad wordt ruimte geboden om ervaringen te betrekken die zijn opgedaan bij benoemingen na in ieder geval één ronde van gemeenteraads-, waterschaps-, Provinciale Staten- en eilandsraadsverkiezingen.

¹ Ambtelijk-bestuurlijke integriteit in Caribisch Nederland.

Aangenomen. Voor: PRO, SP, 50PLUS, D66, Volt, PvdD, CDA, DENK, VVD, SGP, ChristenUnie, JA21, BBB, Groep Markuszower en FVD.

Verworpen amendementen

Diverse artikelen

8 → 12 (Clemminck) over het toezicht op de uitvoering van de risicoanalyse beleggen bij de volksvertegenwoordiging

De risicoanalyse vindt plaats als onderdeel van de benoemingsprocedure van een decentrale bestuurder. Dit is een procedure waarin de decentrale volksvertegenwoordiging aan zet is en uiteindelijk beslist over de benoeming. Daarin onderscheidt de risicoanalyse zich wezenlijk van de reguliere taken van de kroonbenoemde bestuurder op het gebied van bestuurlijke integriteit. Het gaat hier niet om een zelfstandige bevoegdheid van een individueel bestuursorgaan, maar om een verantwoordelijkheid die nauw samenhangt met de benoemingsbevoegdheid van het hoogste orgaan van het decentrale bestuur. De indiener acht het daarom niet wenselijk dat de wet de regie over de risicoanalyse dwingend

datum 22 september 2026

blad 3

bij de burgemeester, de commissaris van de Koning, de voorzitter van het waterschap of de gezaghebber legt. Met dit amendement wordt deze regie belegd bij de decentrale volksvertegenwoordiging die over de benoeming beslist.

Met de woorden «ziet toe op» wordt niet bedoeld dat de volksvertegenwoordiging als formele toezichthouder op de uitvoerder wordt aangemerkt. Aangesloten wordt bij de betekenis die deze formulering in het wetsvoorstel heeft voor de burgemeester en de andere kroonbenoemdebestuurders. De volksvertegenwoordiging draagt er zorg voor dat de risicoanalyse plaatsvindt en is verantwoordelijk voor het goede verloop van het proces. Het gaat daarmee om een regierol.

De volksvertegenwoordiging voert de risicoanalyse niet zelf uit, maar dit wordt belegd bij een commissie van de volksvertegenwoordiging. Daarmee blijft een duidelijke scheiding bestaan tussen de regie over het proces en de feitelijke uitvoering van het onderzoek. De commissie zorgt voor de feitelijke uitvoering, met inachtneming van de verdere kaders die de volksvertegenwoordiging heeft gesteld binnen de grenzen van de wet. De wet schrijft niet op voorhand één uitvoeringsmodel voor. De commissie kan voor de feitelijke uitvoering bijvoorbeeld een extern bureau of een deskundige interne functionaris aanwijzen. De commissie bewaakt namens de volksvertegenwoordiging het goede verloop van het proces en fungeert als schakel tussen de feitelijke uitvoerder en de voltallige volksvertegenwoordiging. Deze commissie vervult binnen de volksvertegenwoordiging een rol die vergelijkbaar is met die van een vertrouwenscommissie bij een benoemingsprocedure voor een burgemeester, commissaris van de Koning of voorzitter van een waterschap. De commissie bestaat uit leden van de volksvertegenwoordiging.

Vanuit haar rol mag de commissie onder geheimhouding kennisnemen van de uitkomsten van de risicoanalyse. De commissie deelt vervolgens uitsluitend de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen met de voltallige volksvertegenwoordiging. De volledige risicoanalyse en de onderliggende informatie worden niet met alle leden gedeeld. Daarmee wordt aangesloten bij de vertrouwelijke werkwijze die ook bij andere benoemingsprocedures wordt toegepast. De commissiestelt de kandidaat-bestuurder in de gelegenheid te reageren voordat de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen aan de voltallige volksvertegenwoordiging worden overgelegd. Indien deze stukken persoonsgegevens van een derde bevatten, stelt de commissie ook deze derde vooraf in de gelegenheid daarop te reageren. Voor de leden van de commissie en voor alle anderen die bij de uitvoering van de risicoanalyse betrokken zijn, geldt een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de informatie die niet aan de voltallige volksvertegenwoordiging wordt overgelegd. Omdat de geheimhouding hier direct volgt uit de wet kan de volksvertegenwoordiging deze geheimhouding niet opheffen of bepalen dat andere leden inzage kunnen krijgen. Hierdoor blijft gevoelige informatie binnen de beperkte kring van personen voor wie kennisneming daarvan noodzakelijk is.

Ook het zogenoemde «goede gesprek» met de kandidaat kan binnen dit kader worden belegd, bijvoorbeeld bij het externe bureau, een aangewezen interne functionaris of de commissie. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wijst daarnaast op de

datum 22 september 2026

blad 4

burgemeester als mogelijke gesprekspartner. De indiener onderkent dat een dergelijke rol denkbaar is, maar benadrukt dat deze geen automatisme vormt en niet rechtstreeks uit de wet voortvloeit. De volksvertegenwoordiging bepaalt vanuit haarregierol hoe het proces wordt ingericht en wie het goede gesprek voert.

Het amendement combineert daarmee drie uitgangspunten: de democratisch gelegitimeerde volksvertegenwoordiging houdt de regie over een procedure die rechtstreeks samenhangt met haar benoemings-bevoegdheid, de feitelijke risicoanalyse wordt zo onafhankelijk mogelijk uitgevoerd en privacygevoelige informatie blijft beperkt tot een daartoe ingestelde vertrouwelijke commissie.

Verworpen. Voor: JA21, Groep Markuszower, de PVV en FVD.

Diverse artikelen

10 (Schilder) over uitsluiten dat de burgemeester, CdK, dijkgraaf of gezaghebber zelf de risicoanalyse uitvoert

Het wetsvoorstel belast de burgemeester met het toezicht op de uitvoering van de risicoanalyse bestuurlijke integriteit. Tegelijkertijd sluit het wetsvoorstel niet uit dat de burgemeester deze risicoanalyse zelf uitvoert. De indiener acht deze samenloop van verantwoordelijkheden onwenselijk. Degene die toezicht houdt op een zorgvuldige en deugdelijke uitvoering van een risicoanalyse, zou niet tegelijkertijd degene moeten kunnen zijn die verantwoordelijk is voor die uitvoering.

Ook de Afdeling advisering van de Raad van State heeft op deze mogelijke dubbelrol gewezen. De Afdeling constateert dat de burgemeester in een kwetsbare positie kan komen wanneer hij zowel toeziet op de uitvoering als de risicoanalyse zelf uitvoert en heeft daarom geadviseerd een scheiding aan te brengen tussen de uitvoering van de risicoanalyse en het toezicht daarop.

Die scheiding is naar het oordeel van de indiener des te belangrijker omdat de risicoanalyse betrekking kan hebben op gevoelige persoonsgegevens en de uitkomsten ervan een rol kunnen spelen bij de politieke beoordeling van een kandidaat-bestuurder. Iedere schijn dat degene die toezicht houdt op het onderzoek tegelijkertijd invloed heeft op de totstandkoming daarvan, dient daarom te worden voorkomen. Dit amendement legt daarom wettelijk vast dat de burgemeester de risicoanalyse waarop hij toezicht houdt niet zelf kan uitvoeren. Het amendement schrijft bewust niet voor door welke persoon of instantie de risicoanalyse wél moet worden uitgevoerd. Decentrale overheden behouden daarmee ruimte om hiervoor, binnen de overige wettelijke kaders, een passende uitvoerder aan te wijzen.

Om dezelfde reden wordt deze scheiding tussen toezicht en uitvoering ook aangebracht in de overeenkomstige regelingen voor de provincies, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Verworpen. Voor: DENK, Lid Keijzer, Groep Markuszower en FVD.

datum 22 september 2026

blad 5

Motie

14 (Huizenga) over een nationaal expertisecentrum op het gebied van integriteit voor decentrale bestuurders

Aangenomen. Voor: PRO, de SP, 50PLUS, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP en de ChristenUnie.